

s,e,s,u,y,u,m,u

m,e,m,e,d,e,r,d,e,n,e,r

b,e,t,ü,l,a,k,s,u

s,e,s,u,y,u,m,u

m,e,m,e,d,e,r,d,e,n,e,r

b,e,t,ü,l,a,k,s,u

Memed'in üretimlerine dair merak ettiğim çok şey var. Otobüs beklerken durakta karşılaşmışçasına soruveriyorum:

- Gündelik dilde geçimini nasıl kazanıyorsun?

Memed: Tarikatların öğrencileri kapış kapış fransız lisesi, Saint Benoît'dan -caktım kurtula-. Yanımda Osman Hamdi Bey, önümde Samothrake bir Camel -caktım yaka-. 1985'teki kendime "oldu bu iş" -cektim diye-. Din hocası emri ile masada namaz kılarken arkadaş, -caktım ben yaşanmamış anılarımı yakalaya-. Arkamda Karaköy kerhaneleri, sekiz sene inziva, beni özgürleştirecek vaad ile [geçmiş] -caktı ola-. Yaşamadığım hatıralarım [şimdi]mi yaşam sevinci ile -caktı daralta-. Köhnemiş tembelliğim un ufak -caktı ola-. Beklediğim troleybüs durağa -cekti gele-. Ellerimde hayaller ile arka kapıdan -cektim bine-. Nihayetinde -caktım kazan-. Ve ve küstah ve yüksek: "Din değil, dil" diye -caktım fısıldaya-.

Geçimimi şimdiki zamanda fısıldayarak sağlıyorum: Allahım! İyi ki gazeteci değilim, çağdaş sanatçıyım. Yoksa halim ne olurdu? Devlet veya mafya tarafından öldürülür veya hapse atılırdım. Ya da en iyi ihtimal ile işsiz bırakılırdım. (*Sanatçı burada kendini fazla önemsemiş*). Oysa çağdaş sanatçı olduğum için hem zenginlerle ilişki içindeyim, hem de muhalif bir tavır takınarak itibar sahibi

olabiliyorum. Daha ne olsun? Kısacası çağdaş sanatçılığın, gerçek gazeteciliğin yerine geçtiğini düşünüyorum. Sanırım biz, gerçek gazeteciliğin yerine geçmekle görevliyiz. Biz, devlet ve sermayenin bir prodüksiyonuyuz. (*Biz diyerek genelleme yapılmış, iyi olmamış*). Daha karışık söyleyecek olursak, Alain Badiou'dan değiştirerek şöyle diyebiliriz: Biz çağdaş sanatçılar, adlandıramadığımızın üzerine kurmuşuz kendimizi. Biz, mevcudiyete getiremediğimiz şeyi merkezde bırakmışız. O, bizim bile bilmediğimiz bir sır. Kısacası: Gerçeği aramak, güzeli aramaktan daha tehlikelidir.

-dır, -dir, -dur, -dür,
-tır, -tir, -tur, -tür.

Betül: Durağa bir uçak yanaştı, İzmir'e geldim. Kapıda sezon'un kütüphanesi karşıladı beni, üst rafta Memed Erdener'in Ütopik Bürokratik sergi kataloğu, D. H. Mellor - The Warranty of Induction'ın arkasında duruyor. Sayfa 28 ve 29, evreni daraltan dırdırdurdürtirtirtürtürler ve komşu sayfasında bu daralmanın İngilizcesi. Tek bir ağızdan isisisisisisis. İngilizcenin tek, Türkçenin çokdilli olduğu bir zaman dilimi. Henüz geçimimi kazanamadığım bir dil birimi.

Aynı kütüphanede Olivia Laing'ın Funny Weather kitabı, içinde Ali Smith'ten bir referans. Çokdilliliği daraltan BREXIT referandumu üzerine, İngilizce;

"It isn't either/or. It's and/and/and.
That's what life is."

Memed Erdener'in ve Ali Smith'in ve'leri yan yana geldiğinde kütüphane iki dilde de genişliyor. Kendimi bu evrenin sakini hissediyor, sokağa çıkıyorum. Yolda ilk karşılaştığım kişi büyük harflerle şu soruyu soruyor;

- Nerelisin?

Memed: Ben nereliyim? Ben annemliyim. Karanlıkta ve hiçlikte seyahat edebilen, üzerinde "Anne" yazan gemi, mavi ve yeşil bir doğaya indi. Geminin kapısı büyük bir çılgılla açıldı. Doğa, beni bekliyordu. Ben gemiden çıkınca, gemi alev aldı ve yok oldu.

Gemisiz kalan benim ilk işim, doğadaki hayvanlara isimlerini vermek oldu. Artık hayvanlar isimlerini biliyorlardı. İsimlerini öğrenen bazı hayvanlar benim ile yaşamaya karar verdiler.

Doğada yaşadığım seneler içinde doğadaki her şeye birer isim verdim. İsmi olan her şeyi sahiplendim. Baş amacım, doğadaki şeylere isim vermek ve onları sahiplenmek oldu.

Sahiplenme yarışım bittiğinde, yani her şeyin sahibi olduğumda, benim mavi ve yeşil doğadaki görevim sona ermiş oldu. İşsiz kalan ben, karanlıkta ve hiçlikte seyahat edebilen, üzerinde "Anne" yazan bir gemi inşa etmeye başladım.

Sen nerelisin? Sen nesin?

Betül:

Göçmen
Vranofçalı
Nergizli
Karşıyakalı
İzmirli
Egeli
Türkiyeli
Akdenizli
Makedon
Yugoslav
Orta Doğulu
Batı Asyalı
Dünyalı

isimden isim yapan yapım eki +
sahiplik eki =? nereli eki

Memed: Küçüğüm, altı yaşında falan. Anne ve babamla İstanbul'un en işlek caddelerinden birinde, mağazaların vitrinlerine bakarak yürüyoruz. Birden duruyorum. Anne ve babam farkında değiller, yürümeye devam ediyorlar ve yavaş yavaş benden uzaklaşıyorlar. İnsanların içinde artık onları zar zor seçebiliyorum. Kalabalık caddede tek başına durmak ve etrafımdaki büyük devinimi seyretmek büyüleyici. İnsanlar hızla yürüyor, arabalar sıkışık trafikten kurtulmaya çalışıyor, Boğaz vapurları ve petrol yüklü şilepler Boğazı katediyor, martılar balıkçı teknelerinin üzerinde, gökyüzünde çığlıklar atarak dönüp duruyor. Beni seven, büyüten, koruyan ve bir yandan da her şeyime karışan anne ve babam ise gözümün önünde benden uzaklaşıyor, perspektifle küçülüyor, adeta beni bırakıp gidiyorlar. İzliyorum, tuhaf, yeni ve rahatsız edici bir şey yaşıyorum kendime. Çocukluğumun bu muhteşem anını, neler hissettiğimi hiç unutmamak için kaydetmek istiyorum hafızama. İşte buradayım, herkesin ve her şeyin hareket ettiği ve durmadan değiştiği İstanbul'da tek başıma, çocuk başıma duruyorum. Önce tüylerim ürperiyor, içimi tatlı bir korku kaplıyor, derken korku yerini bir tür hazzı bırakıyor. Zevk alıyorum. Bir kaç saniye daha... Koşuyorum, hızla! Tanımadığım insanları geçiyorum, ne kalabalık! Evet işte görüyorum, oradalar. Annemin elini tutuyorum.

Betül: İlkokuldayım. Okula başlamadan önce okumayı evde öğrenmişim. Derslerde Öğretmen alfabeyi öğretirken harflerin yazılışı değil sesletilişi ilgimi çekiyor.

Öğretmen tahtaya A yazıyor, AAAA diyor, B yazıyor, BEEEE diyor, C yazıyor, CEEEE diyor.

Bana uzun gelen bir süre boyunca A'dan Z'ye neredeyse her harfin yanına bir EEEEE ekleyip sesi uzattıkça uzatıyor.

Bazı harfleri kendi sesleriyle uzatıyor, Ü yazıyor, ÜÜÜÜ diyor. Ö yazıyor, ÖÖÖÖ diyor.

A'dan Z'ye tek sıra ilerliyor.

Öğretmen alfabeyi önce okunduğu gibi okuyor. Sınıftaki tüm çocuklar, disleksi olanlar dahil, Öğretmenin sesini taklit ettikten sonra Öğretmen bu kez alfabeyi yazıldığı gibi okumaya başlıyor.

A aynı, AAAA.

B'ye geçince Öğretmenin suratı değişiyor, dudaklarını birbirine kilitliyor, yanaklarını şişiriyor. Birine mi kızdı acaba diye korkmaya başlamışken BBBIIII diye bir ses çıkarıyor.

Sonra yüzü bir anda gülecekmiş gibi genişliyor, dudakları aralanıyor, havaya bir CCCIIII bırakıyor.

Sonra geniş yüzünü hiç bozmadan dudaklarını hafifçe öne uzatıyor, ÇÇÇIIII. C ile Ç birbirlerine ne kadar da benziyorlar diye düşünüyorum, kardeş olmalılar.

Sınıfla birlikte ben de alfabeyi öğreniyorum. Bir yeniden öğrenme oyunu bu.

AAAA hep aynı, yazıldığı gibi okunur, okunduğu gibi yazılır, başı çeker, Alfabeyi kurar. AAAA

B isminin başını çeker, hocanın yanaklarını şişirir, yazıldığı gibi okunmaz, kurulan alfabeyi bozar, ilk şaşırtmacı rolünü üstlenir. BEEEE

C ile Ç kardeşler, görünüş olarak da ses olarak da birbirlerine benzerler. Farklılıklarını korudukları müddetçe başlarına hiçbir şey gelmez. CCCIIIIÇÇÇIIII

ZZZIIIIII.

Öğretmen benim Türkçe ile oynadığım oyunu fark edip gözlerini üzerimde gezdiriyor. Beni izlediğini fark ettiğim an diğer öğrencilere katılıp tek sıra alfabenin peşine takılıyorum.

Yumuşak GEEEEEEEE, ĞIIII, HHHII.

Öğretmen kısa süreli gözlemlediği bu sırayı
bozma oyununu Makedonca'nın etkisi
zannediyor, bir gün güzel yazı defterimin
arasına büyük harflerle şu notu bırakıyor:

MAKEDON DİLİMİZİ EVİMİZDE KONUŞUYORUZ
RESMİ DİLİMİZİ TÜRKÇEMİZİ EVİMİZDE VE
TÜRKİYEMİZİN HER YERİNDE KONUŞUYORUZ

Notu eve gidince ödev yapmak için
defterimi açtığım sırada buluyorum.

Memed:

Nemke anaman çal mayı,
nemana keman yımaçal,
manke çalmayı ananem,
ananem keman çalmayı.
Siirt öğde halk evin renmiş.

Betül: Anlıyorum ama konuşamıyorum.

Betül: Uzun çizgi

Tanım: Karşılıklı konuşmalarda konuşmanın
değiştiğini göstermek için cümlelerin başına
konuşma çizgisi konur. Bu çizgiye uzun çizgi denir.

Örnek:

- Adınız?
- Betül
- Soyadınız?
- Aksu

Örnek:

- Betül siz misiniz?
- Hayır
- Kim?
- Tanımıyorum

Memed:

Harf, ipleri görünmez
29 maskeli bir kuklacı.
Harf dudakların,
illegal sahibi.

B,
bir kapı,
]sadece açılan[

P,
bir terör saldırısı —
Ani ve şüpheli.

M,
bir kadife çıplak,
yaşında kırkdokuz.

F,
bir lodos,
dudaktan dişe, ferah.

V,
bir hayalet,
dişte titreşen
ve kaybolan.

Betül: Merhaba, ben İstanbul'da
yaşamayan sanatçı. İzmir - İstanbul
arası bir yerde, pasaport sırasında, valiz
beklerken, bir belediye otobüsünde,
metroda, tramvayda, bulutların üzerinde
Hangi sanatçısın? testinin şıklarını okuyorum.

kimlik

genç sanatçı
yeni sanatçı
farklı sanatçı
queer sanatçı
kadın sanatçı
kürt sanatçı
ermeni sanatçı
kimlikli sanatçı
mülteci sanatçı
sığınmacı sanatçı
göçmen sanatçı

türk sanatçı
türkiyeli sanatçı
non-eu sanatçı
avrupalı sanatçı
serbest dolaşım özgürlüğü olan sanatçı
kim daha azınlık yarışındaki sanatçı
herkesin ailesinde bir göçmenlik
var zaten kökenli sanatçı
bize benzeyen sanatçı
bizden olmayan sanatçı

eğitim

sanat akademisinde okumuş sanatçı
mimar sinan mı marmara mı
sorusuna şaşırmayan sanatçı
sanat akademisinde okumamış sanatçı
hiç okumamış sanatçı
çok okumuş sanatçı
lisans yüksek lisans doktora tek bir
yerde hareketsiz kalmış sanatçı
çok gezmiş sanatçı
özel okulda okumuş sanatçı
devlet okulunda okumuş sanatçı
türkiye'de bulunan üniversitelerin
resim, heykel, seramik, fotoğraf,
video, grafik tasarım bölümlerinin
lisans, yüksek lisans veya doktora
programlarına devam eden
veya bu programların birinde
öğrenimini tamamlamış sanatçı

deneyim

sadece resim yapan sanatçı
tek medyumda çalışan sanatçı
multimedya çalışan sanatçı
malzemesini yolda bulan sanatçı
araştırma bazlı çalışan sanatçı
aktivizm ile sanatı birbirinden ayıran sanatçı
politikayı karıştırmayan sanatçı
politik sanatçı

1 Ocak 2023 tarihinde 40 yaşından gün almamış
ve daha önce kişisel sergi açmamış sanatçı
istanbul'da yaşayan sanatçı
istanbul'da doğmuş büyümüş sanatçı
istanbul'da yaşamayan sanatçı
birden fazla şehirde yaşayan sanatçı

sermaye

eu-fonlu sanatçı
saha-fonlu sanatçı
koleksiyoner ilişkili sanatçı
fine-dining sofraların davetlisi sanatçı
sanattan para kazanma derdi olmayan sanatçı
ailesinden para alan sanatçı
zengin tanıdıkları olan sanatçı
para kazanmak zorunda olan sanatçı
komisyon iş üreten sanatçı
şerefiye soran sanatçı
sermayenin eşşeği sanatçı
bağımsız sanatçı
bağımlı sanatçı
galeriyle çalışan sanatçı
teknö-elitist sanatçı

daha önce işi bir koleksiyona girmiş sanatçı
iş i bir koleksiyona girmemiş sanatçı
iş i sadece arkadaşlarının duvarlarında asılı sanatçı
yapıtların nakliye ve sergileme süresince
sigortalımasından sorumlu sanatçı
toplu taşıma kullanan sanatçı
arabası olan sanatçı
atölyesi olan sanatçı
kira ödeyen sanatçı

dil

ingilizce bilen sanatçı
fransızca bilen sanatçı
kürtçe bilen sanatçı
dilini unutmuş sanatçı
türkçe konuşan sanatçı
sessiz konuşan sanatçı

aile

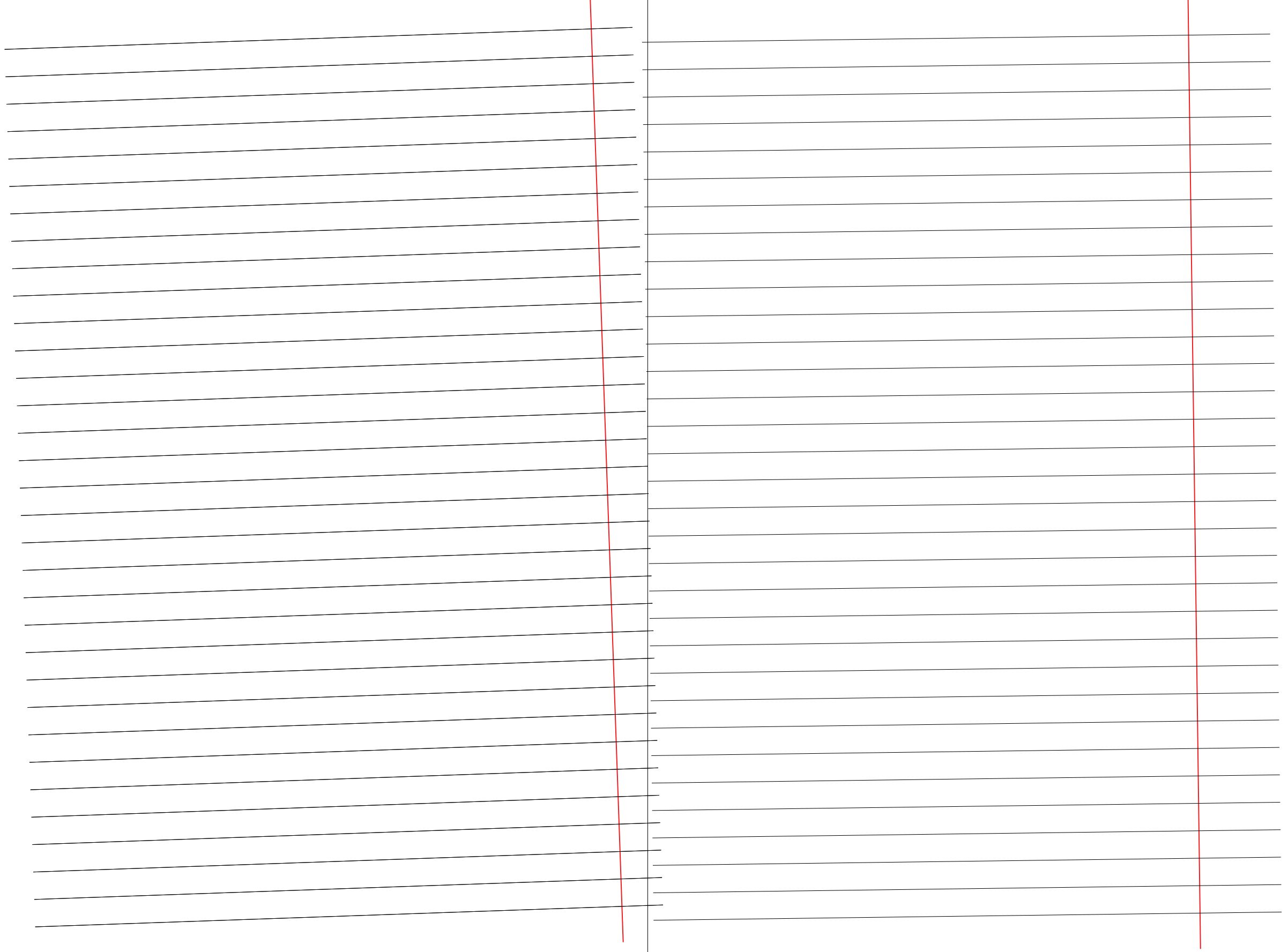
tek çocuk sanatçı
kardeşleri olan sanatçı
ebeveyni olmayan sanatçı
çocuğu olan sanatçı
evli olan sanatçı
açık ilişkili sanatçı
sevgilisi olan sanatçı
single sanatçı

gelecek

her sergiye yeni iş üreten sanatçı
umut vadeden sanatçı
umutsuz sanatçı

Memed:

Ülkemiz, üzerinden geçip gidilen ve durmaya gerek olmayan bir yoldur. Aşıyan'dan değil ama Rize'den yola çıkılabilir. Çok arzu ediliyorsa aracın filmli camından bakılır ülkeye. Durunca yapılacak bir şey yoktur. Şayet eğer yine de durulacaksa ülkemiz bir otoparktır da.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Bu kitap Memed Erdener ve Betül Aksu'nun

9 Ocak – 1 Mart 2025 tarihleri arasında

Hayy Open Space'de gerçekleştirilen Ses Yumru

sergisi kapsamında hazırlanmış, Ofset Yapımevi'nin

desteği ile 500 adet basılmıştır.

Metin

Memed Erdener, Betül Aksu

Yayımlayan

Hayy Open Space

Tasarım

Umut Alınmaz

ISBN 978-625-00-7387-2

Baskı

Ofset Filmcilik

ve Matbaacılık Sanayi

ve Ticaret A.Ş.

Çağlayan Mah., Şair Sok.,

No: 4A, 34403

Kâğıthane İstanbul TR

info@ofset.com

Sertifika No: 45354

Bandrol Uygulamasında İlişkin Usul ve Esaslar

Hakkında Yönetmeliğin 5. Maddesinin ikinci fıkrası

gerçekleşmesinde bandrol taşıması zorunlu değildir.

